

طراحی فضای شهری آموزشی برای کودکان (نمونه موردی: پارک ارکید، محله بهداری)

علیرضا سلیمانی^۱، سمانه حسنی^۲*

۱- عضو هیئت علمی و استادیار دانشگاه پیام نور (tanri_r@yahoo.com)

۲- دانش آموخته شهرسازی دانشگاه پیام نور (samaneh.hs_95@yahoo.com)

چکیده:

در دهه های اخیر با ایجاد تغییر و تحولات عظیم در نظام های آموزشی، اهمیت فضاهای آموزشی در بسیاری از کشورهای دنیا بیش از پیش مورد توجه صاحب نظران تعلیم و تربیت قرار گرفته است و برای هر چه جذاب تر شدن و کارآمد بودن این فضاها تدابیر گوناگون اندیشیده اند. طبیعت از عمده ترین عوامل تاثیرگذار بر رشد و آموزش آدمی است و بی تردید کودکان نیز متأثر از محیط رشد خود خواهند بود. کودکان نسل امروز به ندرت فرصتی برای بازی، کسب تجربه، یادگیری در طبیعت به دست می آورند. با توجه به کمبود چنین پارک هایی در کشور، ضرورت این موضوع را بر آن داشت تا در این پژوهش ضمن معرفی فاکتورهای موثر در پارک آموزشی کودک، نگرش های مختلف در این عرصه را مورد کنکاش قرار دهیم. از اهداف مهم طراحی پارک آموزشی کودک، طراحی بهینه جهت ارتقای آموزش غیرمستقیم کودکان از طریق بازی و تفریح، گرد هم آمدن افراد جامعه و کودکان، تعیین مشخصه های معماری در طراحی پارک کودک متناسب با ابعاد فیزیکی و روحی و روانی کودکان، برانگیختن احساسات کنجکاوانه کودک با ایجاد فضاهای متنوع چه از نظر فرمی و رنگی و چه از نظر عملکردی میباشد. پژوهش در دست بصورت تحلیلی توصیفی و بر مبنای مطالعات کتابخانه ای و میدانی استوار است. در این پژوهش سعی شده از روشهای مشارکتی مانند پرسشنامه و چک لیست استفاده شود. جامعه آماری در این پژوهش شامل کودکان ساکن در محله ی بهداری بین سنین ۵ تا ۱۳ سال تمام است. در انتها نیز پس از تجزیه و تحلیل داده های بدست آمده از چک لیست ها اقدام به طراحی پارک آموزشی کودک در محل پارک ارکید واقع در محله بهداری، با نرم افزار AutoCad شده است.

کلمات کلیدی: فضاهای شهری، فضاهای آموزشی، کودک، پارک.

۱. مقدمه

در جهان معاصر رشد شهری و افزایش جمعیت و انبوه سازی ها باعث شده تا کودک در محیط انسان ساخت و به دور از محیط طبیعی متولد شود و رشد کند. توسعه مناطق شهری جدید منجر به تخریب فضاهای باز عمومی که می تواند فرصتی برای بازی کودکان باشد، گردیده است (Zamani, ۲۰۱۳: ۱۶۷-۱۶۲).

یکی از نیازهای مهم و اساسی کودک، نیاز به بازی است. بازی بهترین شکل آموزش برای کودک است. او مراحل زندگی آینده خود را در قالب بازی تمرین می کند (زنوزی، پارسای، ۱۳۹۵: ۷). گویا دوران خردسالی انسان درست مانند دوران خردسالی بشریت است. بازی برای کودک از آن جهت مهمترین فعالیت به شمار می آید که تمرینی